

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut poikkihallinnollisessa yhteistyössä valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätöksen uudistamista. Voimassa oleva päätös huoltovarmuuden tavoitteista (1048/2018) on vuodelta 2018.

Huoltovarmuudella tarkoitetaan väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömän kriittisen tuotannon, palvelujen ja infrastruktuurin turvaamista poikkeusoloissa ja niihin verrattavissa olevissa vakavissa häiriöissä. Kansallisen huoltovarmuuden lähtökohtina ovat toimivat sisä- ja kansainväliset markkinat, monipuolinen teollinen ja muu tuotannollinen pohja, vakaa julkinen talous ja kilpailukykyinen kansantalous.

Huoltovarmuuden turvaaminen tukeutuu toimiviin kansainvälisiin poliittisiin, taloudellisiin ja teknisiin yhteyksiin ml. liikenneväylät sekä näiden jatkuvuuteen. Huoltovarmuuskriiseihin varautuminen on aina kansallisella vastuulla, mitä kansainvälinen varautuminen täydentää.

Tausta

Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaun on epävakauttanut Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista toimintaympäristöä merkittävästi ja pitkäaikaisesti. Venäjän hyökkäyssodan luoma jännite sekä suurvaltakilpailun kasvu länsimaiden ja Kiinan välillä haastavat nykyisen globaaleihin toimitusketjuihin perustuvan huoltovarmuuden. Suomen ja Viron välisen kaasuputken ja tietoliikennekaapelin vaurioituminen korostaa myös vedenalaisen kriittisen infrastruktuurin haavoittuvuutta. Muuttunut toimintaympäristö vaatii asettamaan etusijalle ja kehittämään etenkin kriittisen infrastruktuurin ja palveluiden suojaamista, kyberturvallisuutta, kriittisimpien hyödykkeiden saatavuutta sekä vastaamista nopeasti muuttuviin hybridiuhkiin.

Muuttuneen turvallisuusympäristön uudet ja vahvistuneet uhat edellyttävät, että huoltovarmuuden turvaamisen ja varautumisen tasoa vahvistetaan. Siviiliyhteiskunnan varautuminen on huomioitava sotilaallisen varautumisen mahdollistajana ja vastinparina: kokonaisturvallisuus toimii vain, jos huoltovarmuustoiminnan tavoite yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuuden turvaamisesta poikkeusoloissa ja niihin verrattavissa olevissa häiriötilanteissa täyttyy.

Päätös on valmisteltu laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Myös sidosryhmiä on kuultu työpajatyöskentelyssä. Valtioneuvoston nimittämä Huoltovarmuusneuvosto on osallistunut päätöksen valmisteluun tuomalla esille huoltovarmuusorganisaation sektori- ja pooliorganisaation yksityisen ja kolmannen sektorin näkemyksiä.

Tavoitteet

Valtioneuvoston päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista määritellään kansallisen huoltovarmuustyön lähtökohdat, periaatteet ja kansalliset tavoitteet, jotta huoltovarmuuden taso ja laajuus vastaavat muuttuneen turvallisuusympäristön vaatimuksia. Riittävän huoltovarmuuden tason turvaaminen on välttämätöntä, jotta väestön toimeentulon, talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämätön tuotanto, palvelut ja infrastruktuuri voidaan turvata myös normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Huoltovarmuuden turvaamiseksi tarvitaan nykyistä laajempaa yhteistyötä Ruotsin sekä muiden Pohjoismaiden ja Itämeren alueen maiden sekä EU:n ja Naton kanssa. On tunnistettava sellainen kansainvälinen yhteistyö, joka suoraan tai välillisesti edistää huoltovarmuutta.

Päätös ohjaa ja antaa suuntaviivoja valtion keskus- ja aluehallinnon sekä kuntien viranomaisille ja muille sellaisille toimijoille, jotka vastaavat oman hallinnonalansa huoltovarmuudesta, sen johtamisesta ja kehittämisestä.

Päätöksen toimeenpanoa varten laaditaan erillinen suunnitelma, jossa määritellään eri viranomaisten vastuut ja toimenpiteiden tarkempi aikataulutus.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausunnot valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätöksen luonnokseen, joka on liitteenä suomen- ja ruotsinkielisenä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 25.1.2024. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot tulee antaa viimeistään **torstaina 25.1.2024**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat

neuvotteleva virkamies Henri Backman, työ- ja elinkeinoministeriö, sähköposti:
henri.backman(at)gov.fi
(poissa 21.12.2023-7.1.2024)

teollisuusneuvos Eeva Vahtera, työ- ja elinkeinoministeriö, sähköposti: eeva.vahtera(a)gov.fi
(poissa 22.12.2023-1.1.2024)

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM080:00/2022> - Linkki hankkeen projektisivulle

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM080:00/2022> - Länk till projektsidan

Liitteet:

[Huoltovarmuuden tavoitepäätösluonnos_07122023.pdf](#) - Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätökseksi

[Utkast_Statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen_07122023.pdf](#) - Utkast till statsrådets målbeslut för försörjningsberedskapen

Jakelu:

Akava
Digita Oy
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elintarviketeollisuusliitto ry
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus - The European
Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats

FIMEA

Finanssiala ry

Finanssivalvonta

Finavia Oyj

Fingrid Oyj

Huoltovarmuuskeskus

HUS - Helsingin ja uudenmaan hyvinvointialue

Hämeen ELY-keskus

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Kaakkois-Suomi ELY-keskus

Kainuun ELY-keskus

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Kaupan liitto

Kemianteollisuus ry

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Keski-Suomen ELY-keskus

Keski-Suomen hyvinvointialue

Keski-Uusimaan hyvinvointialue

Keskuskauppakamari

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Kosmetiikka- ja hygieniateollisuus ry

Kumiteollisuus ry

Kuntaliitto

Kymenlaakson hyvinvointialue

Lapin aluehallintovirasto

Lapin ELY-keskus

Liikenne- ja viestintäministeriö

Linja-autoliitto ry

Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Luonnonvarakeskus Luke

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Lääke- ja terveyshuolto ry

Lääketeollisuus ry

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Marttaliitto

Medialiitto

Meriteollisuus ry

Metsäteollisuus ry

Oikeusministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Palta ry

Pirkanmaan ELY-keskus

Pohjanmaan ELY-keskus

Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päivittäistavarakauppa ry
Rahoitusvakausvirasto
Rajavartiolaitos
Rakennusteollisuus RT ry
Ruokavirasto
Sailab - MedTech Finland ry
SAK
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
SPEK
SPR
SPR
SPR/ veripalvelu
STTK
Suojelupoliisi
Suomen Huolinta- ja logistiikkaliitto ry
Suomen Kiertovoima ry – KIVO
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Suomen Pakkausyhdistys ry
Suomen Pankki
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö - SPEK
Suomen Satamaliitto ry
Suomen Sähkö- ja Teleurakoitsijaliitto STUL ry
Suomen Taksiliitto ry
Suomen Tekstiili ja Muoti ry
Suomen Varustamot ry
Suomen Vesilaitosyhdistys ry
Suomen Yrittäjät
Säteilyturvakeskus
Teknisen kaupan liitto ry
Teknologiateollisuus ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Traficom Kyberturvallisuuskeskus
Turvallisuuskomitean sihteeristö
Työeläkevakuuttajat TELA ry
Ulkoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
VALVIRA
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Väriteollisuusyhdistys ry
Väylävirasto
Yhteinen Toimialaliitto ry
Yleisradio
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering

Lausunto

Valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätösluonnoksessa on yhteensä kuusi päälukua. Kaikissa annettavissa lausunnoissa pyydetään tarvittaessa kirjaamaan kuhunkin lausuttavaan kohtaan tiivis yleinen lausunto ja yksityiskohtaisesti tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat. Lukujen 2-4 osalta pyydetään lisäksi viittaamaan siihen alalukuun, johon lausunto liittyy (esimerkiksi 4.1 Energiahuolto).

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Lausunnot lukuun 2. Huoltovarmuuden toteuttamisen lähtökohdat

Lausunnot lukuun 3. Kehittämiskohteiden taustat ja tavoitteet

Lausunnot lukuun 4. Toimialakohtaiset huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuustoiminnan rahoitus ja kehitys

Lausunnot lukuun 6. Valtioneuvoston tavoitteiden seuranta

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Ruth Kimmo
Työ- ja elinkeinoministeriö

Backman Henri
Työ- ja elinkeinoministeriö